

İş dünyasından tarihi çağrı: “Finansman zorlukları aşılır ama adalet yoksa kalkınma da olmaz”

TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez, Diyarbakır'da 'Küresel Riskler ve Yerel Çözümler' ana teması ile düzenlenen 20. Yıl Zirvesi'nde yaptığı konuşmada, Türkiye'de yoğun bir makroekonomik istikrarsızlık dönemini geride bırakmanın sancılarının yaşandığını söyledi. Sönmez, “KOBİ'lerin finansman ihtiyacı her zamankinden daha yüksek. Finansmana erişim hem zor hem pahalı. Bu sorunlar para politikaları ile zamanla aşılır. Ancak bizim daha öngörülebilir bir yönetim anlayışına ihtiyacımız var. Çünkü piyasa ekonomisinin temelinde sağlam bir hukuk düzeni ve iyi işleyen bir adalet mekanizması yatar. Adaletin ve hukukun olmadığı bir ortamda, ekonomide kalıcı bir iyileşme ve kalkınma da mümkün değil” dedi.

TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, kamuda tasarruf, verimlilik ve kayıt dışı ile mücadelede daha güçlü adımlara ihtiyaç olduğunu vurguladı. Anadolu Grubu Yönetim Kurulu Başkanı ve TÜSİAD Önceki Dönem YİK Başkanı Tuncay Özilhan ise iş dünyasının ülkenin menfaatleri için bir araya gelmesinin önemine dikkat çekti.

7 Aralık 2024 / Diyarbakır - Türkiye'nin en büyük bağımsız iş dünyası örgütü **Türk İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED)**, kuruluşunun yirminci yılı dolayısıyla Diyarbakır'da bir zirve düzenledi. Türkiye'nin dört bir yanından iş insanları ve STK temsilcilerinin katıldığı 'Küresel Riskler ve Yerel Çözümler' temalı zirvenin açılışını **Diyarbakır Vali Vekili Aziz Gölbaşı, Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Ayşe Serra Bucak Küçük, TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez, TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan** ile **DOGÜNSİFED Yönetim Kurulu Başkanı Devrim Türk** yaparken zirvenin onur konuğu ise **Anadolu Grubu Yönetim Kurulu Başkanı ve TÜSİAD Önceki Dönem YİK Başkanı Tuncay Özilhan** oldu.

Süleyman Sönmez: “Enflasyonda kalıcı düşüş üretimin artması ile sağlanır”

Anadolu iş dünyasının ve KOBİ'lerinin sesi olarak çıktıkları yolda 20 yıl boyunca sürdürülebilir kalkınmadan eğitime uzanan birçok alanda 100'ün üzerinde çalışmaya imza attıklarını anlatan **TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez**, bu süreçte dünyada ve Türkiye'de yaşanan ekonomik, siyasal ve toplumsal gelişmelere değinerek, kuruldukları günden beri ülkenin menfaatlerini korumak için çalıştıklarını söyledi.

Türkiye'nin yoğun bir makroekonomik istikrarsızlık dönemini geride bırakmanın sancılarını yaşadığını ifade eden **Sönmez**, “KOBİ'lerin finansman ihtiyacı her zamankinden daha yüksek. Finansmana erişim hem zor hem pahalı. Özellikle ihracatçı sektörler, TL'deki değerlenme nedeniyle rekabetçilik sorunu yaşıyor. Üretimde yaşanan zorluklar çalışanları da olumsuz

etkiliyor. İş kayıpları artarken devam eden hayat pahalılığı yaşam koşullarını güçleştiriyor. Nüfusun en yüksek gelirli yüzde 20'lik bölümü toplam gelirin neredeyse yarısını alırken en yoksul yüzde 20'lik bölümü ise sadece yüzde 6'sını alabiliyor. Enflasyonla mücadelenin de zor olacağını ve zaman alacağını biliyorduk ama süreç uzadıkça üzerimizdeki stres birikmeye başladı. Bu konuda elimizden geleni yapıyoruz, yapacağız da. Ancak enflasyonda kalıcı düşüş, tüketimin baskılanması ile değil, üretimin artması ile sağlanır. Bunun için reel sektörün ve KOBİ'lerin finansmana erişim sorununun hafifletilmesi ve böylece yatırım ve işletme sermayesi ihtiyacının zorlanmadan karşılanabilmesi gerekiyor” dedi.

“Yönetim anlayışı öngörülebilir olursa yüksek büyüme patikasına gireriz”

Ekonomide yaşanan sorunların para politikası ile zamanla çözüleceğini, iş dünyasının bunun için sabırla beklediğini belirten **Sönmez**, reel sektör tarafında ise durumun farklı olduğunu altını çizerek, “Ne üretimin teknoloji yapısı ve bölgesel dağılımı ne de gelir dağılımı, para ve maliye politikaları ile düzeltilir. Geçtiğimiz döneme göre ekonomide öngörülebilirlik kayda değer düzeyde iyileşmiş olsa da iş dünyası hala gelecek yıl için önünü görmekte zorlanıyor. Bizim daha öngörülebilir bir yönetim anlayışına ihtiyacımız var. Çünkü piyasa ekonomisinin temelinde sağlam bir hukuk düzeni ve iyi işleyen bir adalet mekanizması yatar. Adaletin ve hukukun olmadığı bir ortamda, ekonomide kalıcı bir iyileşme ve kalkınma mümkün değil. Türkiye için kalkınmanın yolu da demokrasiye olan güvenin pekiştirilmesinden geçer. Öngörülebilir bir yönetim anlayışını hayata geçirdiğimizde enflasyonun hızla düştüğünü, büyümenin canlandığını, yatırımların ve istihdamın arttığını göreceğiz. Makroekonomik istikrarsızlığı geride bırakıp sürdürülebilir yüksek büyüme patikasına gireceğiz” diye konuştu.

“20 saatte gündem değişiyor, 20 yılda bir şey değişmiyor”

“Bundan 20 yıl sonra yapılacak zirveyi, yeşil ve dijital dönüşümü gerçekleştirip orta gelir tuzağından çıkmış bir Türkiye’de yapmak istiyoruz” diyen **Sönmez** şunları söyledi; “Sosyal, laik ve demokratik hukuk devletini yeniden inşa etmiş; güçler ayrılığını, denge ve denetleme mekanizmalarını yerli yerine oturtmuş; yargının tam bağımsızlığını tesis etmiş, hukukun üstünlüğüne inancı artırmış, toplumsal dönüşümü başarmış, kişi başı gelirini 15 bin doların üzerine çıkartmış bir Türkiye’nin aslında hiç de hayal olmadığını biliyoruz. Bundan yaklaşık 10 sene önce bu hayale elimizi uzatsak dokunacak kadar yaklaşmıştık. Lakin Türkiye enteresan bir ülke. 20 saatte ülke gündemi tamamen değişiyor ama 20 yılda değişen bir şey olmuyor. Biz 20 yıldır aynı vicdani sorumluluğu duyuyoruz. Bundan sonra da elimizden geleni yapmaya hazırız.”

Yeni teşvik sistemine de değinen **Sönmez**, TÜRKONFED olarak uzun yıllardır bölgesel kalkınma üzerinde çalıştıklarını, çatıları altında yer alan federasyonların, bölgelerin ekonomik koşullarını çok yakından bildiğini, bu nedenle teşvik sistemi kurgulanırken destek vermeye hazır olduklarını söyledi.

Orhan Turan: “Kamuda tasarruf, verimlilik ve kayıt dışı ile mücadelede daha güçlü adımlara ihtiyaç var”

Katılımcı demokrasi için, yapıcı eleştiri ve katkı sağlayan, akılcı, ön yargılardan uzak ve sağduyulu STK'lara her zaman ihtiyaç olduğunu belirten **TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan**, “TÜSİAD olarak, 20 yıldır TÜRKONFED ile el ele yürümümüzün temelinde de Türkiye’de sivil toplumun gelişmesine olan inancımız yatıyor” dedi. Konuşmasında ekonomi ve eğitim konularına da yer veren **Turan** şunları kaydetti; “Enflasyonla mücadele için, sıkı para politikasına ve ekonomideki soğumaya devam etmek gerekecek. Enflasyonla mücadelenin

gerektirdiği fedakarlıklar deyince, kamuda tasarruf, verimlilik ve kayıt dışı ile m¼cadele konusunda daha g¼çlü adımlara ihtiyaç olduğunu d¼ř¼n¼yoruz. Nasıl ki toplumun her kesimi bu y¼k¼ sırtlanıyor, kamunun da önemli ölç¼de tasarrufa gitmesi ve verimliliği artırması çok m¼him. Eğitim sisteminin kalitesinin artırılması ise eğitime ayrılan kaynakların etkin kullanılmasıyla doğrudan alakalı. Eğitim, asla tasarruf etmememiz gereken bir alan. Eğitime ayrılan kaynakları; eğitimin niteliği ve okulların koşullarını iyileştirecek şekilde artırmalıyız. Eğitimin merkezi b¼teden aldığı pay bugün y¼zde 10'un altına inmiş durumda. Bu oranı bir an önce artırmalı; y¼zde 15'lere çıkarmalıyız. Ön¼m¼zdeki önemli toplumsal ve ekonomik sorunları aşabilmek için, demokratik s¼relerin işlerliğini korumalıyız. Ülkemizin d¼nyadaki siyasi ve ekonomik g¼c¼n¼, demokrasinin g¼c¼ ve hukuk devletinin sağlamlığı belirleyecektir.”

Tuncay Özilhan: “Ortak akılı harekete geçirmenin önemini her geçen gün daha iyi anlıyoruz”

Bağımsız ve gönüll¼lük esasıyla ülkemizin her bölgesinden, her sektörden, her firma modelinden iş insanlarını bir araya getiren TÜRKONFED'in 20 yıllık yolculuğunda katettiği mesafenin göz kamaştırıcı olduğunu ifade eden **Anadolu Grubu Yönetim Kurulu Başkanı ve TÜSİAD Önceki Dönem YİK Başkanı Tuncay Özilhan** zirvede yaptığı konuşmada, “TÜRKONFED çatısını, ortak akılı harekete geçirmek açısından çok önemli buluyorum. İş d¼nyasının ortak akılı harekete geçirmek, ortak sesini duyurmak için çıkılan bu meşakkatli yolculukta çok kişinin emeği var. Yurdun dört buağından iş d¼nyası temsilcilerinin kendi ticari menfaatlerinin değil, ülkenin menfaatlerinin peşinden koşmak için bağımsızlık ve gönüll¼lük ilkeleri etrafında bir araya gelmelerinin ne kadar önemli bir karar olduğunu her geçen gün daha iyi anlıyoruz” dedi.

Devrim Türk: “Yatırımcıların ön¼n¼n açılmasını bekliyoruz”

Etkinliğe ev sahipliği yapan **DOGÜNSİFED'in Yönetim Kurulu Başkanı Devrim Türk**, Cumhuriyetin ilk yıllarında sanayi ve ticaret yön¼nden iller arasında ilk sıralarda yer alan Diyarbakır'ın gün¼m¼zde 70'inci sıralara kadar gerilediğini, şehrin Türkiye'nin en d¼ř¼k gelire sahip ikinci bölgede yer aldığını belirtti. Bölgenin en büyük dezavantajının t¼ketime pazarları ve limanlara olan uzaklığı olduğunu söyleyen **Türk**, teşvik politikaları ve lojistik altyapı çalışmaları ile yatırımcıların ön¼n¼n açılmasını beklediklerini vurguladı. Diyarbakır'ın ticaret, k¼lt¼r ve turizmin yanı sıra ülkenin siyasi ve demokratikleşmesi yön¼nde de önemli bir yere sahip olduğunu dile getiren **Türk** şöyle devam etti; “Demokratik yaşam alanı oluşumuna katkı sunmak bireysel ve kurumsal görevimiz. Devir ayrışarak kü¼lme değil, birleşerek büyüme devridir.”

Açılış konuşmalarının ardından **EDAM Direktörü Sinan Ülgen** ile **Bilkent Üniversitesi Öğretim Üyesi ve Merkez Bankası Eski Başekonomisti Prof. Dr. Hakan Kara**'nın katılımıyla '2025'e Girenken Küresel Riskler ve Yerel öz¼mler' başlıklı bir panel düzenlendi.